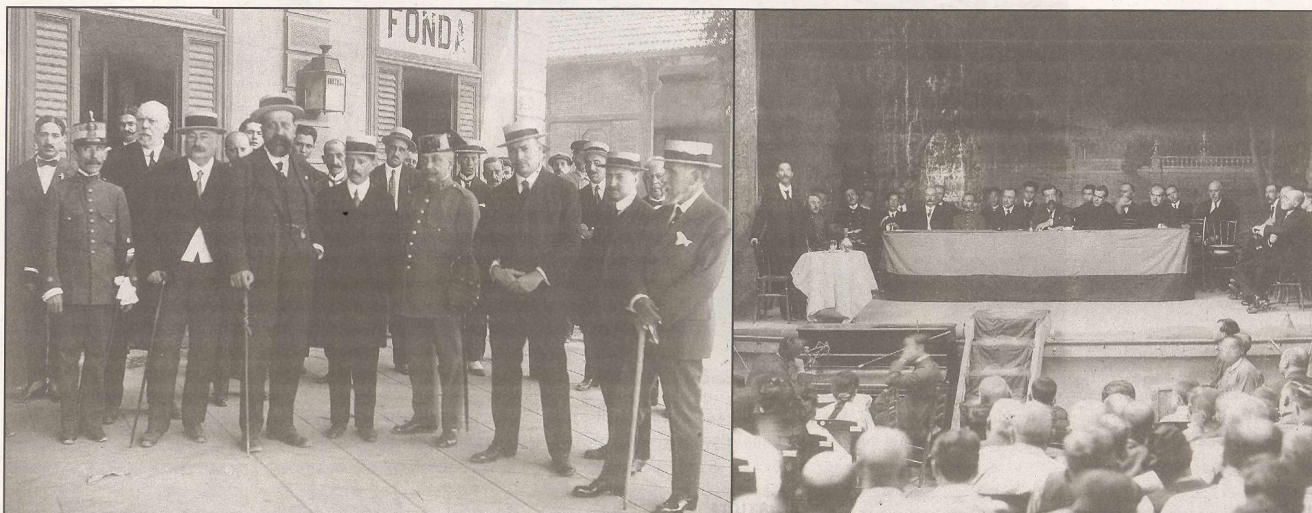

Una entitat sense ànim de lucre

La Caixa de Pensions per a la Vellesa es va crear per a fer obra social i ajudar els obrers

A l'esquerra, inauguració de la primera oficina de "la Caixa" a Tortosa, el 2 de setembre de 1918. Al centre de la fotografia, Francesc Moragas (fundador i director general de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis). A la imatge de la dreta, inauguració de la primera oficina de "la Caixa" a Tortosa. Acte al Teatre Principal. La persona de peu que parla és el Dr. Manuel Vilà. Fotos Brangulí © Arxiu Històric de la Fundació Bancària "la Caixa".

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis és la primera entitat precursora de l'actual CaixaBank. Quan es va constituir a Barcelona el 1904, no tenia ànim de lucre. Era una institució benèfica que tenia com a objecte facilitar a les classes populars i obreres els avantatges de l'estalvi i la previsió. Els beneficis anuals s'havien de destinar per força a obra social, a incrementar les garanties de la caixa o a augmentar les pensions per a la vellesa a favor dels obrers. El seu desenvolupament va tenir molt èxit, ja que el 1905 les llibretes vigents eren 578 i els dipòsits ascendien a 150.308 pessetes, i van passar a 121.032 llibretes i 51.188.535 pessetes el 1918, l'any de l'aterratge de l'entitat a Tortosa. L'oficina de Tortosa va ser la dinovena, número que encara correspon a la sucursal actual de la plaça Alfons XII.

L'obertura d'esta sucursal va respondre a la iniciativa de persones particulars i, segons els diaris de l'època, va tenir una participació importantíssima el doctor Manuel Vilà Olesa.

Segons el diari La Tradició, Olesa va fer una conferència en una Junta General dels requetés reivindicant els drets dels treballadors a estalviar i a tenir una pensió de jubilació, per a la qual cosa va fer una crida a la creació d'una caixa d'estalvis a Tortosa. Sis mesos després, l'Ajuntament, amb Manuel Montagut com a alcalde accidental, va aprovar demanar a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis que s'establís a la

ciutat. El 22 de gener del 1917, l'entitat demanava permís d'obres per a habilitar una oficina als baixos del carrer de l'Àngel número 30. La Caixa va pagar 160,80 pessetes de taxes, quatre vegades la taxa senzilla, "en tractar-se d'una casa subjecta a nova alineació".

La Junta Patronal de la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis es va constituir el 9 de desembre del 1917, amb Manuel Vilà com a president i amb el capellà de la cate-

**L'any de l'aterratge a
Tortosa, el 1918, les
121.032 llibretes de clients
de l'entitat sumaven poc
més de 51 milions de
pessetes en dipòsit**

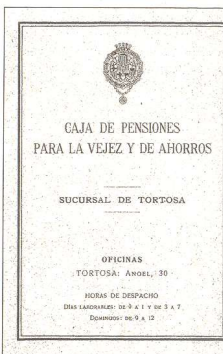
dral, Lluís Alcoverro, entre els vocals nats. Després es va nomenar com a vicepresident el president de la Cambra de Comerç, José Ballester, i com a secretari, Felipe Tallada.

La sucursal es va inaugurar el 2 de setembre de 1918, en el marc de les festes de la Cinta. Després d'una visita a les noves oficines, les autoritats es van traslladar al Teatre Principal, "l'entrada era lliure i podia assistir-hi tota persona que ho desitge, inclús les senyores". La tau-

la estava presidida pel síndic Ismael Homedes, en representació de l'alcalde Domingo Piñana.

En este acte, el primer a prendre la paraula va ser el Dr. Manuel Vilà, amb un extens discurs que va començar en castellà i va continuar en tortosí, en què va enaltir els beneficis que obtindrien els treballadors i obrers amb l'estalvi. El director general de la Caixa de Pensions, Francesc Moragas, va explicar que el govern espanyol havia declarat l'entitat d'utilitat pública, considerada com una filial, per a Catalunya i Balears, de l'Institut Nacional de Previsión, fundat el 1908 per a agrupar els serveis que ja prestaven les caixes d'estalvi a Espanya. També va prendre la paraula el diputat Marcel·lí Domingo, que va posar l'accent reivindicatiu i va demanar explicacions sobre el destí dels beneficis que reportarien els dipòsits, ja que ningú ho havia explicat. El senyor Moragas va ser un dels que li va respondre que el diner es faria servir en cases barates, sanatoris, escoles, etcètera. La jornada d'inauguració es va tancar amb un dinar als locals que l'Hotel Siboni tenia a l'Estació.

El primer delegat de la sucursal va ser José Borràs Ricomà (1865), fins al mes de març de 1935, data en què es va jubilar. El següent delegat va ser Ramón Cots Bellvehí, nomenat el mes d'abril de 1935. L'horari de les oficines durant aquella època era: en dies laborables de 9 a 13 h i de 15 a 19 h, i els diumenges de 9 h a 12 h.

A dalt, interior de la primera oficina de "la Caixa". A baix, detall de la tapa d'una llibreta i de la sucursal traslladada ja a la plaça Alfons XII.